ڕۆستم و زۆراب

ڕۆستەم و زۆراب

بسم الله الرحمن الرحيم

به ناوی خدای گەورۀ لامکان
خالقی خلق‌و أرض‌و آسمان
دونیای دورست کرد بەیك کن فکون
بیٚ مثل‌و مانند پادشای بیچون
ستار و سرپوش ایش‌و کاری بد
ملك الملوك الله الصمد
استادی نقاش روی عالم تەواو
کی دیویە صورت بگریٚ لەسر آو
ایجاد کوندۀ جمعی مرسلین
اولیاو امام عالمانی دین
پالەوانانی بەقوت و تاب
ڕۆستم‌و زۆراب شای افراسیاب
لەپاش معرەکەو شرو کارزار
بردینە عدم خالقی جبار

یارب بەحقی أحمـــدی مختـار
بە جمعی اصحـاب مردانی ناودار

بمان خەیتە سر ریگای مستقیم
نەبین شرمسار غفورو رحـــیم

بدە توّفیقم خالـــقی عالم
بنوسم باسی جنگنامۀ روستم

وا بیانـــ اکەن پیاوانی پێشین
روژی لەروژان بەدڵی غمگین

دانیشتبو ڕۆستم عاجزو غمبار
لەپاشان هەلسا بچێ بۆ شکـار

شمشیری هەلـگرت کمندو کەوان
گورزی گاو سر خنجری دەبان

سواری رخش بو پرندۀ طیـار
روی کردە صحرا بۆ ڕاوو شکار

روی کردە جنگەڵ صحراو کۆساران
جیـگای نێچیرو آهوی تتـاران

لەپڕ لەصحرا چندگور دیاری‌دا
ڕۆستمی دەستان بەگورجی خێرا

بە پنجەی پڕ زۆر حەوایدا کمند
گوریکی گەورەی هینایە ژیربند

سرەکەی برری پیستی کەند خێرا
لەبێخ درختی هەلکەند زو آزا

گۆشتی گورەکەی پارچەکرد بەتیغ
آگری کردەوە وگوشتی‌دا لەسیخ

گۆشتەکەی برژا کردی نوشی گیان
همو گوشتی خوارد فرری‌دا ایسقان

وەختێ‌کە تێربو میلی خەوی کرد
جیگای چاکردو راکشادستوبرد

سلاحی شەرری لەخۆی کردەوە
سەری نایەوە خەوی بردەوە

رخشی بەردایە سەوزەو مێرغزار
لەناو چیمن گلّ خوش‌و لالەزار

لەلشکری تورك لەپڕ دەسوار
هاتنە أو شوێنە بوراوو شکار

بەدووای نێچر دا ئەگەڕان سردەم
کاتێ چاویان کەوت بە رخشی ڕۆستم

چون دەورەیان گرت بێهەستو بیدەنگ
رخش لەگەڵیان دستی کرد بە جنگ

نعرەتەی کێشا رماندی چەن جار
ڕۆستم لەخەوی هیچ نەبو بیدار

لەگەڵ سوارەکان دستی کرد بەشڕ
اصلا نەترسا رخشی هنروەر

عاقبت ۳ کس لەتورکی بێخیر
کوشتی بەچەپۆك رخشی دەنگ دلیر

حەوت نفرەکەی تریان دستوبرد
چوار دەوری ڕخشان جا آزانە گرت

بەزۆری کمند گرتیانە ناو داو
گەررانەوە دوا بەبێ خوردو خاو

شاریکی گەورە نزیك بو کەوا
شاری (سمند) یان پێ ئەگوت أوسا
بردیان بۆشـــاه رخشی هنرمند
کەچاوی پێکەوت شاه کردی پسند
أمجا پادشـــا امری کرد أمیر
بردیە طویلە رخشی کرد زنجیر
وەختێ کە رۆستم لەخەوبو بیدار
تماشای باغی کردو مرغزار
تێفکری رخش اثری نیە
هیچ تێ نەگەیشت أو سررە چیە
أمجا سیری کرد ٣ لاشەی بی گیان
کەوتووە لەگەڵ شمشیرو کەوان
شوێن پێی چند سواریش دیارە لەزمین
أمجـــا تێگەیشت رۆستمی گوزین
کردیە بەر زرێ پۆستی بەور بەقار
گورزی کردە کۆڵ وەك شێری شکار

زینەکەی ڕخشی کرد بەکۆڵەوە
ڕۆیشت لەصحراو دەشتو چۆڵەوە

خریکما لەناو بیابانو چۆڵ
گورز لەسرشانو زین لەپشت و کۆڵ

همو جار ایکوت صد شکور الله
شرمندە مەکە عبدی ڕوسیاه

لەلای هاوسەران نەبم شرمسار
نەم کەی بەجێگای تانەی ڕۆزگار

زۆر کس ألین پیم بێ دەسەلاتە
ڕخشیان لێ سندوە بەزۆر واماتە

خۆمن بەبێ ڕخش بەشێوە حالم
کێ بۆم هەلگرێ گورزو کۆپالم

لەڕێگای حەوت خوان گیانم بەنەوبو
ڕفیقی چۆلم هاوڕازی شـــەوبو

بەدووای ڕخشا چو جهان پالەوان
برری ری صحراو چۆل و بیابان

منزلّ بە منزلّ تا توران زمین
ڕۆیشت بەدڵی عاجزو غمگین
أچو بەڕێوە وەك کیۆی البورز
زمین لەژێر پێ ڕۆستم هاتەلرز

وەختێ بیانی کاتێ دەرکەوت خور
جا شاری (سمند) دیاریٚدا لەدور
ئێشکچی دی‌یان کە لەسر حصار
بەتالوکە چون بۆلای شـهریار

وتیان پیاوێ دێت لەدور دیارە
یقــین پالەوانی خنجر گذارە
پۆشیوە لەبر زربی آسـنین
وا بەشانیەوە گورزی لەگەل‌زین

شاه ووتی تحقیق أوە ڕۆستمە
پیـادە یەو تنهـا دلی پرغمە
لەدەشتی ڕاودا خەوی کردوە
خەوتووە أجا ڕخشیان بردوە

شاه کە أمەی بیست هەڵسا لەسر تخت
چو بۆ پیێشوازی شاهی بلند بخت

چند لەوزیران خاصی شهریار
چو بۆ پیێشوازی ڕۆستمی ناودار

یك یك ماچیان کرد چندجار دستو پێی
کەوتن لەزمـــین لەژێر خاکی پێی

شاه پرسی ڕۆستم تو کوڕی زاڵی
بۆچی پیادەو پرێشان حاڵی

ڕاستیم پێ بڵێ کێ أمەی کردوە
کێ لەصحرادا رخشی توی بردوە

کێ بێ لەگڵ تۆ پنجە بازی کا
کێ حدی هەیە کەناسازی کا

جوابی دایەوە ڕۆستمی دەستان
ووتی گوررێکم کردبو بریان

تێر تێر گۆشتم خوارد چاوم چووە خەو
بێ ترس لەدوژمن بێ خوف لەمو لەو

گورزی گاوسر لەژێر سرمابو
کە هەڵسام نوارریم ڕخش نەمابو
شوێنم هێناوە هتا أم شارە
ڕخشم لێرەیە معلوم دیارە
بەغضب هاتوم ڕخش پیداکە
یاخو شوێنەکەی لەشار جیاکە
لەژێر زمین بێ یا لەآسمان
أبێ ڕخشی من پیداکەن الآن
اگینا بەذات خدای بێ همتا
من کارێ اکەم خوێن لاشەبیا
لەگەڵم مەکەن هیچ حیلەو افسون
با بەتیغی من نەبن سرنگون
قصرو هیوانو دروازەو حصار
با بەگورزی من نەبێ یختەسار
شاکە أمەی بیست لرزەی هاتەگیان
لەرزی هروەکو بێسر شتاوان

ووتی [illegible] دڵت [illegible] ـاد
غەمو پەژارە تۆبدە بەباد

بەتوندو تیژی کـار ناچێتەسر
مار بەقصەی خۆش لەکون دێتەدەر

میوانیٚ عزیز نوری دیدەمی
تۆ کەورەو سردار برگوزیدەمی

همو خزینەو کنجو متـاعم
کنیزو غڵام زررین کولاهم

همو خاکسار خاکی ژێر پاتن
فدای سر اسپ جهان پیماتن

امشەو لێرەبە هتـا بیانی
خۆش رابوێرە بێ دڵ گرانی

جا ڕۆستم دڵی ساکن بو لەدرد
روی کردە چادر آلای لاجورد

کنیزەکانی دیبای چینی پۆش
کمر بستەکان دانەی دورر لەگوش

صف صف جمع بون جا بۆ تماشا
ڕۆستم چووه سر تختی پادشا

ڕۆستمیان کەدی همو بون سرسام
لەسامو هیبت نەوەی زاڵی سام

شەو بەسردا هات ڕوی دونیا بو تار
هەڵگیرسا چراو فانۆسان هزار

هیوان لاجورد جواهر کاری
آو سارد بەگوڵاو عنبر دیاری

دۆشەکو فرشی دیبای چینی باف
بون مسکو عنبر لەگڵ مسکی ناف

ساقی مشغوڵی شرابی ناب بو
مجلس فرح بخش بزمی شراب بو

محرمێکی شاه لەمجلس هەڵسا
ڕۆیشتە حرم خلۆتخانەی شا

وصفو تعریفی جهان پاڵەوان
کردی لەخزمت بانوی بانوان

خلاصه أمجا لەپاش نیوه شەو
مجلس بڵاوبون کردیان میلی خەو
شعلهٔ چل چراو فانۆسی گوهر
دابوی لەجام ریز وەکو شوقی خۆر

باسی هاتنی تمینه کچی پادشــاه
بوچاو پێکەوتنی ڕۆســتم

کچی پادشـاه سودای کەوتە سر
بەڕوخسار وەکو مانگی منور
بڕوی قطرانی قــلّم کشیده
بڕژانگی الماس سورمه نەدیده
زوڵـفی سیاەمار خاڵانی جوهــر
لێوی وەك لعــل ددانی گوهـر
بە باڵا وەکــو ملكو پری
أدرەوشا وینەی زهرەو مشتری

نەسر هتا پێی ذرە نەیبو عیب
دورست کرابو لەکارخانەی غیب

وەختی نیوەشەو کە لەخەو هەڵسا
لباسی جوانی بە بدەن پۆشا

خوی را زاندەوە وەك کۆمەڵی نور
وەکو خور شعلەی پیدابو لەدور

کەشەو نیوەبو هەڵساوە دەر دەم
چووە ژورەوە بۆسیری ڕۆستم

وەك مانگی چواردە چو دانیشت لەلای
بە پنجەی رەنگین شێلای دستو پای

کە لەخەو هەڵسا ڕۆستمی دەستان
دی دانیشتوە مانگێکی تابان

ڕۆستم ووتی پێی ای دیدە شاباز
بۆچی تۆهاتوی چیتە تۆ نیاز

ووتی پهلوان گوێ بدە رازم
لەخذمت تۆدا وایە نیازم

له رازو قصەم توخوا مەکره عیب
البەت معلومە لەکارخانەی غیب

آواته خوازبوم دڵ پر دردو غم
بەچاو ببینم من باڵای ڕۆستم

أمه چند ساڵە من آرزومه
هر چاوه ڕوانی دیداری تۆمه

بیستم چوی بۆ راو گورت گرتبو
پاشی خواردن میلی خەوت کردبو

من ده سوارم نارد بەتعجیلو دەو
امرم پێ کردن نەکەن خوردو خەو

بڵکو ڕخشی تۆ بگرن بەأسیر
بی هێنن بولام زو بەبی تقصیر

هتا بەشۆنیا تۆ بیت بت‌بینم
مقصدم وابو ڕۆحی شیرینم

ریگای حەوت خوانت تۆ کرد یختەسار
طی دونیات کرد بەتنها سوار

نه آلکوسی تورك نه افراسیاب
هیچ کس لەمیدان تۆ نەیکرد شتاب

ایرانو توران هێناته ژێر دەست
چند هزار شێرت بەضربی مشت کوشت

أمانم بیستوە ڕۆژو مانکو ساڵ
آرام نیه تۆم وا لەخیاڵ

ایرانو توران هرتۆی واتێدا
وێنەی من بۆتۆ کچ نابێ پیدا

هیچ کس نەیدیوە قدو باڵای من
حسن و جماڵو خاڵی آڵای من

اگر لەباوکم داوای من بکەی
أمجا گوێ مردی لەدونیا أبەی

کوڕێ لەمن و لەپشتی تۆ بێ
ایرانو توران أبێ گشت کوێ

کچی پادشای سمندگانم من
هەل بژیر راوی ڕوی جهانم من

شاهانی دونیا آوات خوازمن
پێکراوی تیری غمزەی نازمن
أمەی ووت ڕۆیشت سروی خرامان
تنها مایەوە ڕۆستمی دەستان
ڕۆستم سبەینێ دانیشت لەمقام
داوای کرد وزیر خاوەن عقلوفام
همو بگلران مرصع کمر
هاتن بۆمجلس گشت دستەونظر
وزیرێکی نارد بولای پادشا
ووتی لەمجلس حاضربێ ایستا
پادشا أمەی کەبیست دەر زمان
هیچ نەیکرت قرار زو هاتە دیوان
هاتە خذمتی جهان پالەوان
سلامی لێ کرد دانیشت لەدیوان
ڕۆستم جا ووتی شاهی جهاندار
عرضێکم هەیە دلت نەبێ زار

ئێستا من و تۆ با بکەین تدبیر
شرط و پیمانی بکەین بێ دڵگیر
گوڵێ لەباغت کرمکە پێمان
هتا کەورە بێت معلوم بێ لێمان

شاه ئەم قصەیەی کەبیست لەڕۆستم
لەخۆشی سەری چووە چرخی حەوتم
ووتی پاڵەوان چی تۆ میلتە
کچو تختو تاج گشت طفیلتە

قاضی طلب کرد درلحظەو دەردەم
مارەی تمینەی بردی لەڕۆستم
زەماوەندیان کرد چند ڕۆژ بەکرم
جهان پاڵەوان ڕۆیشتە حرم

ڕۆستم حیرانی گوناێ آڵێ بو
سرسام لەجمال زولفو خاڵێ بو
گاه ماچی اُکرد گردنی بێ گرد
گاه دستی لەسر شامامانی زرد

أو شەوە جوت‌بون بەکامرانی
زۆر کیفیان‌کرد بەشادمانی

لەبازوی‌دابو ڕۆستمی دەستان
دانە گوهری قیمتی جهان

گوهری کەوا دانەی دیاربو
دورری خزینەی کیکاوس‌شابو

ڕۆستم‌کردیەوە لەبازوی‌درحاڵ
دای بە تمینەی با حسن و جماڵ

ووتی گر خــــدای خالق عالم
کوڕیکی پێدای لەنطفەی ڕۆستم

تۆ ئەم‌گوهرە بـــکەرە بازوی
باهەڵی بـــگری نشانەی بابوی

خو اگر کچ‌بو لەزوڵفی‌بستە
هتا وەختی خۆی أمجا بوەستە

وەختێ سبەینی کە لەخەو هەڵسا
اسلحەی هەڵگرت خفتانی پۆشا

رخشی زین کردو درحاڵ بو سوار
همت خوازی کرد لەلای شهریار

بەیلغارو تاو چوەوە ایران
هاتنە پێشوازی همو دلێران

شاە ووتی ڕۆستم تۆ نەبوی دیار
بەبێ تۆ ایران اکەن یختەسار

بەبێ تۆ عمرم پوچو هەبایە
تاج و تختی من بەتۆ ڕەوایە

ڕۆستم عرضی کرد تۆ نیتە خبر
ماجرای سەیرم منهاتووە بەسر

لەدەشتی شکار شای افراسیاب
کردم آرزوی خواردنی کباب

گورریکم کوشتو برژاندم یکسر
تێرم خوارد و خەوتم بێ خبر

خبرم بووەوە ڕخش نەمابو
سەری ۳ نفر لەبیخ کەنرابو

پیشم خواردەوە سرسام بوم بەقین
بەدوای رخشا چوم بۆتوران زمین

لەشارێك كەوا سمنــدی ناوبو
زۆر بەآسانی ڕخشم پیدابو

لەلای پادشا یك شەو بوم میوان
بەكیفو ذوقو بە دلی شادان

باســی لەدایك بونی زۆراب

لەشاری سمند تۆبینە احوالٚ
باسی تمینە شۆخی سوسن خالٚ

دائم بۆرۆستم پریشان حالٚبو
درون پر دردو جستەی زوخالٚ بو

باری حملی بو نۆمانگ بو تمام
كوڕێكی هێنا (زۆراب) یان نانام

زو مژدیان برد بۆ ڕۆستمی زاڵ
که کوڕێکت بو پڕ حسن و جماڵ

ڕۆستم که بیستی زۆر بەدڵخۆشی
آلتون و زیو و گوهری بەخشی

فرموی خزنەدار زیرو جواهر
باریان کرد له اسپ وەك سنگی باهر

دانەی یاقوتو خزێنە بەبار
ناردی بو توران بو کوڕی نازدار

ووتی خرجی کەن بو سروکاری
خدای تعالی بێت آگاداری

زۆراب بەیکساڵ وەك دو ساڵە بو
لەپێنج ساڵی دا سرقباڵە بو

منالی اگرت ای خسته زمین
دستو پێی ابەست بەقارو بەقین

چونکه لەنسلی پاکی ڕۆستم بو
لەسر دنیادا ماندی کەم بو

بەپنجەی پڕ زۆر هەڵ أکەند سر
هاوتای هیچ نەبو لەجنسی بشر

تورکان لەدەستی بوبون سرگردان
کس نەی أتوانی لای بێ یكآن

ڕۆژێ پێیان ووت زۆڵی بێحیا
بێباوکی احمق مادر بە خطا

هیچ کس نازانێ اصلت وا لەکوێ
تۆ لەنطفەی کی بیت بێشرطو بێشوی

زۆراب امەی بیست بەقارو بەقین
چو بۆلای دایکی بەدیدەی گرین

ووتی ای دایە تو خــــدای عالم
ڕاستیم پێ بڵێ بەبێ زیادو کەم

بەشانو بازو من هنرمندم
لەناو مخلوقا یەکجار پسندم

عالم ازانێ من یەکجار مەردم
شــێر حدی نیە بیتە نەبەردم

گر دێوی ملعون بۆم بێته میدان
ریشەی اکێشم بەعونی یزدان

باوکی من کێیە هر بلی ایستا
هتا بەدستم نەبینی سزا

لەمن گەرەکتە کام بکەی حاصڵ
باوکم نشان دە هیچ مەبە خجڵ

دایکی ووتی پێی ای برگوزیدەم
فرزندی عزیز باوک نەدیدەم

بەواتەی رقیب دڵ پڕ قارو ژەنگ
بەقصەی بدکەر دڵت نەبێ تنگ

کێ بێ لەگل تۆ پنجە بازی کا
بێتە میدانت و ناسازی کا

باوکت ڕۆستمە شای کمرلاڵە
شێر لەبرچاوی وەکو منالە

لەحەوت خوانەوە تا مازندران
پاکی کردەوە لەحادو گران

جا زۆراب دڵی ساکن بو لەغم
لەخۆشیا سەری چوە چرخی حەوتەم

وتی کەباوکم رۆستم بێ بەخوا
ایران و توران أگرم سرتاپا

بەتوفیق حق جهان آفرین
من لشکر ابەم بو ایران زمین

نەگیو نەگودرز نەزەنگەی پڕزور
نەطوسی نەوزڕ نە بارامی گور

نەزاڵ و نەدیو نە کاوسی کەی
نە پاڵەوانان ملکی دەشتی ڕەی

لەگڵ شای ایران ایان هینمە دەست
لەپاش امانە وکو شێری مست

لەگڵ شای تورکان انوێنم عتاب
أچمە سرتختی شای افراسیاب

زۆراب لەدایکی أمجا دستوبرد
سپاو لشکری زۆری طلب کرد

سپایان سان‌دان لەتورکانی چین
لە سمی اسپان الەرزی زمین
دایان لە طپڵ و کرەناو نفیر
بارکرا پارەو گنجی بێ نظیر
وەختێ حاضربو سپای بێ‌شمار
زۆراب فکری کرد لەچی بێ سوار
دستی انایە سرپشتی اسپان
سست ابون لەبر زۆری پهلوان
هاتە لای زۆراب جانەو جوانی
وتی لەلامە من مادیانی
کە ئەو لەنطفەی رخشی ڕۆستمە
لە ڕوی دنیادا مانندی کەمە
أو شەوەی ڕخشی ڕۆستم لەماڵ بو
دایکی أو ماینەم أوسا بەفاڵ بو
ایستا لەنطفەی اسپی پەیایە
لایق بەسواری جنابی شایە

ئەفڕێ وکو طیر ئەڕوا وکو با
هر ئەو اسپەیە دڵی تۆ شادکا

زۆراب وتی پێی ئەو اسپە بێنە
بە انصافی خۆت کەنجم لێ بسێنە

وەختێ کەڕۆیشت اسپی هێنا زو
عیناً بەوینەی رخشی ڕۆستم بو

گەلێ خوشحاڵ بو زۆرابی ناودار
شکری کرد بو ذات خدای کردگار

دەستی بردە سر باریکی پشتی
اصلا نەلەخشا لەژێری مشتی

چون بۆیان هێنا زینی مجوهر
لایق بو بەاسپی شاهی اسکندر

وەختی بیانی کەخویندی خروس
هەڵسا لە سپا دەنگی طپلۆکوس

باسی لشکر بردنی زۆراب بۆسر ایران

زۆرابی دانا شـــێری هنرور
زریو خفتانی درحالْ کرده بەر

لەگلْ چوار آیین خودەو طاس کلاو
هەلی گرت اسباب و تیغی مصری ساو

براییکی بو تمینـــەی نێ عیب
زبانی لالْ بو لە کارخانەی غیب

تمینه ووتی براگیان آمان
دخیل صد دخیل دستم بەدامان

لەگلْ زۆرابا بچۆ بۆ ایران
بۆ جنگو جدالْ لەعرصەی میدان

أگر رۆستمو زۆراب لەمیدان
کەوتنە شەرەوە یقین براگیان

ڕۆستم لەم گورەی نازانێ خبر
مبادا بیکوژێ لە میدانی شـــر
اگر فایق بێ ڕۆستمی دستان
زۆرابی نازدار اکوژێ لەمیدان
لازمـــە آگاداربی برادر
زۆراب لەڕۆستم نەبینی ضرر
امەی وت لشکر ڕۆیشت بۆ ایران
بۆ شەڕو دعواو جنگی دلیران
گەیشتنە دریا کەشتی کەوتە آو
خبریان زو برد بۆ افراســیاو
کە زۆراب ناوی وا بەبێ درەنگ
هاتوە بۆ ایران بوشەڕو بۆجنگ
هێشتا مندالە نادیدە ســالە
مەیلی بە شەڕرو گورزو گۆپالە
اگر لەگلێ ڕۆستم ببن آشکار
ڕوی همو دنیا اکەن یختە سار

وەختێ امەی بیست پادشای توران
امری کرد درحالێ حاضربو هومان
ووتی بەگنجور خزنەو مالی زۆر
لەگلێ اسلحەی جنگو شەڕو شۆر
لەگل چند اسپی خاصەی شاهانە
بۆ زۆراب بیە لە جبەخانە
ئزانم هۆمان هرخۆت ازانی
لەگلێ دلیران مردانی گیانی
کارێ بکە تۆ بەعقلێو تدبیر
ڕۆستم ذلیل کات بەپیکانی تیر
بلکو زو ڕۆستم بکا ئەو فنا
نجات بێ لەدست ڕۆستمی گومڕا
دخیلو آمان زنهار صد زنهار
ڕۆستم لەزۆراب نەبێ آگادار
بلکو خوا بکا ڕۆستم بێ غمناك
بەدەستی کوڕی خۆی بێ هلاك

هومان زو هەڵسا لەخذمتی شا
کەوتە کارسازی لشکرو سپا

هرچی شاه ووتی هێنایە انجام
لشکر حاضربو تکمیلو تمام

سپا ڕایبو ڕوی کردە صحرا
ڕۆیشتن هتا گەیشتنە دریا

کاتێ نزیکبون سپا دیاری دا
عرضیان کرد ووتیان شێری بێهاوتا

وا هات لەڕێوە سپای بێسامان
نازانین هینی توورکە یا ایران

امری کرد ووتی بزانن خبر
لە کوێوە هاتووە سپاه و لشکر

کە لە پێشەوە پێدابو هۆمان
بە عقلو تدبیر گوهر شناسان

دابەزین سپا لەزین بەیکجار
هاتنە خذمتی زورابی ناودار

خەڵاتی شاهی‌و دانەی دڵپسند
دایانە خذمت شێری ارجمنـــد

ووتی پاڵەوان شـیرێ برزەجا
ئێمـەی ناردوە افراسیاب شـا

کـە لەخذمتتا بۆ همو خبر
وەکو خذمتکار ببەستین کمر

خێڵی کەیانی گەلێ فێڵ بازن
لەسر روی زمین بۆحیلە شاذن

ئێمە شارەزای ریگای ایرانین
آگاداری حاڵ گشت دلێرانین

معلومە رۆستم کـە بە دستی تۆ
زۆر بە آســانی أبێ رنجەرۆ

دلێرانی تر وجودیان چیە
لە میدانی تۆ هیچ حـدیان‌نیە

اگر بە ئێمە رخصت‌دەی قوربان
ایرانو توران زو اکەین وێران

خولاصه سپای تورکان بێدره‌نگ
رایی‌بون له‌ڕێ بو شه‌ررو بوجنگ

٣ ڕۆژو ٣ شه‌و ڕۆیین به‌یلغار
هتا که‌یشتنه لای سپی حصار

له‌پاش استراحت خواردنی طعام
هه‌ڵساوه أمجا زۆرابی پڕفام

هیجرناو کوری کودرز ناوی‌بو
له‌سر قه‌ڵاکه دایم حرس‌بو

له‌سر فرمانی کودرزی کوشواد
له‌و قه‌ڵایه‌دا دانیشتبو شاد

باسی گرفتار بونی هیجر بەدەستی زۆراب

لەپر بەهیجر کەخـــبر درا
وتیان زۆراب ناو وا بوە پیدا

لەجیحونەوە تا سی حصـــار
هوا تاریك بو لەتۆز و غبـار

هیجر امەی بیست زۆر ڕقی هەڵسا
اسلحەی شەرری درسعات پۆشا

بستیە پشتی تیغ و تیرەشـــیر
ڕوی کـــردە سپا شێرانە هیجر

کە تماشای کرد لشـــکری عظیم
واهات لەڕیۆە بەبێ خۆفو بیم

نشانەی شصت و دو هزار سوار بو
لەچـــارە یاندا غضب دیاربو

معلوم‌بو له‌لای شای افراسیاب
سپای ناردوه به‌تعجیل‌و تـاب

هیجر سواربو ڕوی‌کرده بیڕون
له‌میدان وه‌ستا وکو ژر ستون

لشکری زۆراب له‌ولاوه وه‌ستا
وه‌کو شیێری نر سانی‌دا سپا

زۆراب سیری‌کرد که تنیا سوارێ
وێنه‌ی برق أهات گه‌وره ناودارێ

تنها وه‌ستاوه له‌عرضه‌ی میدان
انتظار أکا وه‌ك شیێری ژیان

زانی دلێره‌و شیێری شکاره
چاوه ڕوانی شه‌ڕر ڕوی‌کارزاره

زۆراب سواربو ڕوی‌کرده هیجر
نعره‌ته‌ی کێشا وه‌کو شیێری‌نر

ووتی ای‌سوار بۆچی به‌تنیا
وا معطلی له‌عرضه‌ی دعوا

هیجرنی فکری عجب سواریکه
سالاری کەورەو نامداریکه

بەسامو هیبت بەزۆری بازو
لەگلیا نابێ کەس هاو ترازو

ووتی بەراستی ئەم پالەوانە
مردی میدانی دەوری زمانە

لەڕوژی شردا بەزۆری کمند
زۆرکس لەدونیا أخاتە ناو بند

ووتی ای سوار تۆ ناوت چیە
بوچی اکەرری مقصدت چیە

پالەوانی کورج کامین ووڵاتی
سرداری سپای کام سر بساتی

پیم بلێ کێیە باوکو اجدادت
لەکام طایفەی چیە مرادت

زۆراب هاتە جواب ووتی ای جوان
قصەییك اکەم لات نەبێ گران

بۆچی اپرسی لەاحوالی من
لە اصلو نسب جێگەی مالی من

من هەتی‌و یکم بی‌جدو پدر
نە لەتو رانم نەچـــین نە بربر

اصـــلو نسبم معلوم نیە لێم
نازانم هرگز کەمن کوڕی کێم

دایکم بێکەسە فقیرەو هژار
جفا کێشی‌درد جەوری ڕۆزگار

ایستا خیالێك لەشـــانم بارە
همیشە دلی من بێقرارە

خیالم وایە دونیـــا سرانسر
بێنمە ژیر حکمم وەکو شێری نر

اول کیکاوس پادشای ایران
یخصیرکەم لەگەل همو دلێران

بەلام فیلەتن ناوی مشهورە
سرداری ایران بەذاتو زۆرە

ئەبێ بەکمند بیــــکەم گرفتار
بێ بەواتەی دەوری ڕۆزگار

من کەڕۆستمم هینایە ژێر دەس
ایتر قیمتی لام نیە هیچ کــس

أچمە سرتختی شای ایران دیار
اکەمە سرم هم تــــاج هم تومار

أمانە همو لەلام آســــانە
دونیا لەدەستی من هراسانە

هیجرامەی بیست ڕەش بو وەکوقیر
دنیــــای لەبرچاو بو بەزمهریر

ووتی تومغرور مەبە ای جوان
مەبە بەتمـای ایرانو توران

فیلەتن وەکو شـێرە دیارە
ناوی لەدەمدا وەك زهری مارە

اگر لەدەســـتم نجاتت بو تۆ
أوسا بۆسرتخت کیکاوس بچۆ

دەستی‌دایە تیٚغ مودای پرخطر
بەزوٚرابی ووت بدی بدگهر

زوٚراب‌دەستی‌برد وەکو شیر آزا
شمشیٚری بەزوٚر لەدەس دەرهیٚنا

گرتی پشتیٚی هیجری سرمست
دای بەزمیندا هردو دەستی بەست

بردی بوٚهومان بەدەستی بستە
بەخواری‌و ذلیل سری شکستە

أمجا لەهیجر لەبالای حصار
نوٚبتچی‌یەکان کردیان زوٚر هاوار

باسی هاتنی سمنبۆ بۆشر لەگل زۆراب

سمنبۆ خوشکی هیجەری اسیر
زو ڕقی هەلسا دلی بو زویر
لەداغا دلی بوبو بەکباب
هەلسا بستینی حتی لە زۆراب
چو بۆلای باوکی درون پڕ لەدرد
هەلی گرت سلاح اسبابی نەبەرد
ووتی بابەگیان خۆ هیجر گیرا
لەناو عالەمان ڕومان بو سیا
هیجری برام وابو گرفتار
من جا هەلأگرم اسلحەی کارزار
لەداغو ڕقا زۆربو پریشان   نقابی پۆشی ڕۆیشتە میدان
سواری اسپ بو سرتاپا تیار
لغاو مرواری رکاب زڕنگار

سرتــــاپا اسپی همو آهن پر
هەناسەی اچو بو چرخی اخضر
دو زولْفی ڕەشی بۆن خۆش وەك گوڵاو
شـــاردیەوە لەژێر خودەکەو کڵاو
ڕوی کردە میدان وەکو شێری مست
نعرەتەی کێشا خرۆشا بە قەست
زۆراب امەی دی وەك شێری ژیان
بەقارو غضب ڕوی کردە میدان
سمنبۆ دەستی زو برد بۆکەوان
پێچی خوارد وەك مار زندەی دەمان
شصت ودو تیری تیژی موشـــکاو
دەستکاری وەستای گەورەی تازەساو
خستیە ناو کەوان هـــاویشتی بەقار
بەرەو ڕوی زۆراب خدنـگانی ژار
تـــیری پێنەما خالی بو کەوان
نۆبەت کەوتە دەس اژدهای دەمان

زۆراب امـــەی دی متحیرما
کمندی هەڵگرت زو بۆی حەوا دا
لەسرمالی زین کردی سرەو خوار
بەحلقەی کمنـــد جا بو گرفتـــار
دابەزی لەاسـپ کەدستی بۆبرد
کڵاو خـودەکەی لەسری لابرد
زوڵفی قطرانی جوانی بون کوڵاو
دیاری دا لەژێر عنـــبرین کڵاو
کەزانی کچە کـوڕنیـە أمجا
زۆراب سرسام بو زۆر متحیرما
سمنبۆ یـکجار خجاڵت باربو
بەمـکرو حیلە هاتە قصە زو
ووتی پاڵەوان بۆتۆ عیبـەو عار
ناوت بد ئەبی لەروی روز گـار
ألێن پاڵەوان شای افراســـیاب
هیچ نەبو باکی لەوا تەو عتـاب

لەگەڵ کچێکدا کردی جنگو شر
دونیا پڕ ئەبێ لەباس‌و خەبر
خجاڵت أبی لەلای هاوسەران
ئەبێ بەعبرت تا آخر زمان
هیجر لەلاتە زنجیر لە گردن
منیش کنیزم بۆتۆ تا مردن
تکایە ساقی پێم بدە دستور
کارێکم هەیە لەقەڵا ضرور
هەمو گنجو ماڵ خزینەم تمام
بۆتۆی أهێنم بێ صبرو آرام
زۆراب امەی بیست گەلێ بو خۆشحاڵ
پسند بو قصەی شۆخی سوسن خاڵ
کردیەوە کمند درحاڵ بێ پروا
کچ نجاتی بو گەرایەوە دووا
لەدەستی زۆراب کە نجاتی بو
چو بۆلای خوێش‌و لەسر کاری زو

دابەزی لەاسپ باڵا شۆخو شنگ
چو بۆناو قەڵای سختی سپی سنگ

کێشا نعرەی بەرز صوڵی سیم اندام
ووتی بەزۆراب بێ عقڵو نەفام

هەڵسەزو بررو أی خاکت بەسر
بۆچ خۆت اخەیتە ناو دریای خطر

خبر أنێرم بۆ کیکاوس شا
وەکو کەڵای دار بنێری سپا

ڕۆستم لەنەوەی دەستا نی سامە
اگر بێت بۆشر عمرت تمامە

زۆراب امەی بیست سیاەبو لەقار
جوابی دایەوە ووتی جادوکار

نەم زانی کەتۆ بەمکرو افسون
خۆت نجات ادەی بەبێ چندو چون

ایستا درەنگە وا وەختی شامە
لای مسڵمانان کوشتن حرامە

به عون و توّفیق جهان آفرین
سبه ینیّ بەزۆر بازوی سهمگین
قەڵای سنگین و دروازەو حصار
بە گورزی گران اکەم یخته سار
أوسا أبینی معرەکەی شێران
معلومت ئەبیّ جنگی دلێران
هەڵسا چۆبۆلای باوکی سمنبۆ
سرتاپا بۆی کرد قصەو گفتگۆ
باوکی ووتی پێی ڕۆڵە آفرین
ناموست نەچو لەمیدانی قین
ووتی ای بابە سامی نریمان
ناتوانیّ لەگەلّ ئەو بێتە میدان
لەشرو حربا وەکو ڕۆستمە
لەسر ڕوی دونیا ماندی کەمە
هیجر گیرایەوە علاجمان نیە
غیری راکردن چارەمان چیە

سرداری گەورە یکجار بەسامە
یا نەوەی سامە یا ناخوی سامە

بە بازوو قوت بەسینە چاکە
زۆر هنرمندە جبینی پاکە

رفیق نیە لەسر ڕوی جهان
ایەویٚ بگریٚ پادشای ایران

بەبیٚشر هیجر وابو بەاسیر
خستیە ناو داوو ناو بندو زنجیر

من زولفم خستە ناو خودەو کڵاو
چومە میدانی بەتعجیل و تاو

شصتو دو تیرم من دا لەگیانی
کونی کرد همو گۆشتو ایسقانی

بەحڵقەی کمند گرتمی ئەوسا
کڵاو خودم کەوت زلفم دیاری دا

من بەهزار حیلە بوم رستگار
کەزانی ژنم نەهاتە گفتار

باسی کاغذ نوسین بۆ کیکاوس شاه

باوکی سمنبۆ کەلێ بو سرسام
بانگی کرد وزیر خاوەن هۆشوفام

کاغذی نوسی بەناوی خدا
پاش عرضی حورمت بۆ کیکاوس شا

وتی کیکاوس پادشای ایران
سالاری سرحد جنگی دلیران

هومیدم بەذات جهان آفرین
بمێنی دلخۆش لەسر ڕوی زمین

تا آخر زمان لەسر تختی زەرر
حکمت ڕەوابێ دنیا سرانسر

معلومێ لەلات شای عالی تبار
وا افراسیاب فتنەی ڕۆزگار

سپای عظیمی هێناوە بۆجنگ
دنیا لەایمە أکا تارە تنگ

لەخێمەو چادر آو ریشم طناف
صحراو سرزمین بو بەزیوی صاف

جوانێکە عمری چوارده ساڵانە
سالارو سرکێش کمر لاڵانە

وەختێ هەل اگرێ تیغی هیندی کار
نهنگ لەدریا نەبێ بێ قرار

هاتووە لەتوران بۆ شهریاری
زۆر غڵامانی کردوه حصاری

هیجری کردوه لەمیدان امیر
دستی بەستووە بە رەوقو زنجیر

کەسێ نەماوە لەسواری شرکەر
بچێتە میدان بۆعرصەی خطر

ایتر اختیار بەدستی شایە
نجاتمان بده زو لەم بڵایە

عرضەی ذلیلی وەختێ تەواو کرد
دای بە قاصدی ووتی دستوبرد

ووتی تۆ بیبە زو بەتەکو دەو
هیچ رامەوەستە بە ڕۆژو بەشەو

هرچی گنجو ماڵ لەقەڵادابو
باریان کرد بەشەو فراریان کرد زو

بیانی کاتێ خورشیدی خاوەر
لەبرجی مشرق سەری هاتەدەر

زۆراب خبربو لەخەوی شیرین
لەداغی کچە دڵپر قاروقین

کردی بەبردا اسلحەی ڕوی جنگ
سواری اسپ بو خێرا بێ درەنگ

لشکری تورکان هاتن بۆنبرد
زمین تاریک بو هەوا لاجورد

اسپی یلغاردا زۆرابی ناودار
شکاندی بەگورز دەروازەی حصار

لەشوێن سمنبۆ گەررا سرتاخوار
نەی دی نشانی دختری نازدار

بارو بارخانەی بردە ناو قەڵا
لەوێ مایەوە زۆرانی واڵا
لەولاوە قاصد وەکو بای شماڵ
گەییە پای تختی شاهی کمرلاڵ
سرلەبیانی چوبۆ بارگا
نامەکەی دایە دس کیکاوس شا
همو احواڵی خۆیان سرانسر
عرضی کرد لەلای شاهی تاجور
وەختێ خویندیەوە نامەی دلێران
زۆرڕقی هەڵسا پادشای ایران
بۆ بیژەن وگیو گورگین میلاد
رهام وبهرام گودرزو گوشواد
طوس وفریدون شازادەی کیان
شیدەوش فرهاد نەوەی کاویان
باسی کرد قصەی زۆراب سرتاپا
پاڵەوانەکان زۆر سریان سوڕما

همو سر سام بون لەو قصە و باسـە
خاطر پرێشان بەبێ هەناسـە
شاە ووتی کامتان پڕ زۆرو سامن
کێتان هونرمند برزە ستامن
سبەینێ ببەن لشکرو سپا
وەکو شێر بڕۆن بۆ شرو دعوا
وەختێ کە دەرکەوت شعلەی آفتاب
زو برڕۆن لە گڵ سپای بێ حساب
لشکری تورکان بکەن قتل عام
ببن بە واتە تا یوم القیـام
لە پالەوانانی بارگاهی شاە
کس نەبو بلێ من ابەم سپاە
همو بیدەنگ سریان خستە خوار
لەپاش مدتێ هاتنە گفتار
ووتیان پادشاە آزاییکی وا
کەدایم شمشێر لە ڕوی هەور أدا

هیجری کەوا کردووە اسیر
بەیزدانی پاك خدای بێ نظیر
مگر هر ڕۆستم لەزابل زمین
بچێ بۆ جنگی لەمیدانی قین
بەغیری أمە نیەتی چارە
پالەوانیکی یکجار زۆر دارە

باسی کاغذ نوسینی کیکاوس شاه بۆ ڕۆستم تاج بخش

شاه فرموی وزیر حاضربو لەلای
سجدەی زمینی برد بۆ خاکی پای
ووتی بنوسە نامەی خۆش تقدیر
بولای تاج بەخش شیرێ بێ نظیر
قلمی هەلگرت وزیری دانا
اول بەناوی خدای بێ هاوتا

معلومی رۆستم پالەوانی جنگ
کشندەی دیوان اولادی ارژەنگ

ایرانو توران تا وولاتی چین
ناوت مشهورە لەسر روی زمین

شـــێرانی بێشە پڵنگانی کۆ
بەضربەی تیغت بونەڕنجەڕۆ

تاجو طومارم تۆی هموکەسم
ڕۆژی تنگانە هرتوی دادرسم

قاتڵی دیوان تاج بخشی شـاهان
فریادرەسی عام حشمت پناهان

کەنامەم گەیشت زنهار صد زنهار
هەڵ بگرە ســـلاح زو بۆکارزار

سواری ڕخش بە نەوەی زاڵی سام
هیچ مکرە آرام حاضربە لەلام

أوا لەلاین شـای افراسیاب
هاتووە سپای بێ حدو حساب

لەعرصەی میدان معرکەی نبرد
کێو بەگورز أکا بەتوزو بەگرد

هرچی پهلوان سرحد نشین
یکایك همو زۆر دڵ غمگین

شاه کاغذی دا بەگیوی سالار
بەبێ مدارا درحاڵ بو سوار

دە ڕۆژو دەشەو بەوەختو بێوەخت
بەڕێدا ڕۆیشت بە تالوکەو جەخت

وەختی بیانی ڕۆژی یازدەمین
أمجا گەیشتە لای زابل زەمین

ایٚشکچی یەکان لەبالای حصار
سیریان کرد لەڕێ پیدابو یکسوار

چون بولای ڕۆستم بێ صبرو آرام
عرضیان کەای نەوەی زالی سام

سوارێك بەڕیوەو دێت بەبێ درەنگ
زمین لەژێر پێ اسپی بووە تنگ

بەڵام نازانین او سوارە کێیە
لەایران هاتووە خبری پێیە

ڕۆستم کە بیستی هەڵسا سواربو
لەدرگای حصار هاتە دەرێ زو

کەدی کڵاو خودی زێڕی لەسرە
تێ گەیشت گیوی خاوەن افسرە

هات بە پیریەوە زۆر بەاحترام
یکتریان ماچ کرد بەخۆشی وسلام

دەستی گیوی گرت ڕۆستمی دەستان
بە شەوقو خۆشی ڕۆیشتنە دیوان

ووتی پێم بڵێ چۆنە پادشا
پاڵەوانەکان دلخوشن آیا؟

گیو ووتی قوربان گشت پاڵەوانان
حورمتیان هەیە لای شاهی ایران
بەڵام پادشـــا زۆر بێ دەماغە
حصار گیراوە هیجر دوستاغە
منیانـــ ناردوە بەتالوکەو دەو
زنهار تەهمتن بێ خۆراکو خەو
سرداریك هاتوە زۆر سهمناکە
ناوی زۆرابە گەلێ بێ باکـــە
شصتو دو هزار سواری هێناوە
پاڵەوانیکـــی آزاو تەواوە
ڕۆستم ووتیمن دونیا سرانسر
نەمدیوە کەسێ لەخۆم آزاتر
بەڵام لەکچی پادشای سمندگان
کوڕیکی داوە خداوند پێمانـــ
اترسم ئەوێ هێندە آزایە
هیجری گرتووە الحق بلاوە

اگر زۆراب بیّ بازی کردوه
هیجری لەڕوی آشتی بردوه
بەڵام هێشتا أو یکجار منداڵە
عمری نهایت چوارده ساله
لە پاشان أمجا گیوی ناودار
دایە دست ڕۆستم نامەی شهریار
ڕۆستم کەوەختیّ سیری نامەی کرد
ساتیّ مات بو خۆفی بەدڵ برد
وتی بەعونی خالق بیچون
بەضربی شمشیر ایکەم سرنگون
بە ڕوشتەی کمند من اکەم قەستی
لەباتی هیجر أبەستم دەستی
کە داوای تختی کیکاوس أکا
چاوی لەمرگە ایکوژم بەخوا
أمشەو جامی مەی با تیرّ بنۆشین
سبەینیّ برگی غضب بپۆشین

٣ ڕۆژو ٣ شەو بزمی بادەبو
مجلس فرح بخش ساقی سادەبو

لەمستی شراب سرسام‌بون سرجم
عاقبتی کار ڕۆژی چواردەهم

کیو ووتی ڕۆستم نەوەی زاڵی سام
أمە ٣ ڕۆژە کەمن تعطیل مام

یا رخصتم دە یا بڕۆین ایستا
نەوەك پادشا قصدی سرم‌کا

کیکاوس بۆجنك دڵی بەتابە
معلوم بێ لەتۆ حاڵی خرابە

اترسم وەختێ مستی شراب بێ
لە کڵمان قصەی زۆر ناصواب بێ

جوابی دایەوە جهان پاڵەوان
ووتی لەترسم ألەرزێ شێران

کیکاوس لای من وەك مشتی خاکە
چە پروام لەشای پرسام و پاکە

ووتی زور علی آزای گورزور
زین بکە رخشی پرندەی بێ پر

سواری رخش بو جهان پالەوان
بەیلغار رۆیشت هتا کو ایران

گودرزو بهرام فرهادو قبــاد
زنگەی شاوران گورگینی میلاد

سوارانی جنگ هزاران هــزار
چون بو پێشوازی رۆستمی سردار

رۆستم دابەزی لەرخشی پران
بە قدرو حرمت بردیانە دیوان

سلامی کردو وەستا بەپاوە
کیکاوس اصلا جوابی نەداوە

رقی هەلسا بو کیکاوس بەقار
روی کردە رۆستم ووتی هرزەکار

هیچ باکت نیه خۆمن پادشام
لەپێش چاوی تۆ منوەکو گەدام

گیوم ناردە لات ووتم صد زنهار
هیجر بخسیرە بووە یختەسار

تۆ خریکی کیف زمزمەی سازی
لەحکمی شاهان زۆر بێ نیازی

اگر من ایستا شمشیر ئەبو پێم
أوسا بەتحقیق أتزانی من کێم

بەیزدانی پاك وها أمدا لێت
سرت ودك ترنج اکەوتە بر پێت

شاە ووتی بەگیو بۆم بگرە ڕۆستم
چونکە بێگوێیە در چو لەقصەم

گیوی نادار زۆر خجاڵت ما
سری شۆڕ کردو نەکرد قصەی شا

زۆر ڕقی هەڵسا شاهی کیکاوس
بەتوندو تیژی جا خورری لەطوس

ووتی هەڵسەزو ڕۆستمی بدکار
بگرە بۆم بیبە بیـــدە تۆ لەدار

دارکاری بکە بی خەرە زندان
بام ایتر نەکات بێ امری شاهان

هتـــا اتوانی اذیـتی بدە
سر کێشی نەکا ایتر ئەو بدە

جا طوسی نوذر لەجێی خۆی هەڵسا
ڕوی کردە ڕۆستم بەفرمانی شـا

دست ڕۆستمی گرت بی باتە بەقار
فیلەتن خورری وەك هەوری بهار

ووتی هـــر فلك أتوانی بەقار
ڕۆستمی دستان بکێشی بەدار

تۆ کاری مەکە بەگورزی گران
پرێشـان بکەم ایرانو توران

مەڵێ من شاهم خاوەن تختو تـاج
بەمنەوە سکەت هەیەتی رواج

گرنەبێ لەبر تـانەی ڕۆزگار
هر ایێستا منتۆ اکیێشم لەدار
چند دیو و چندشێر چند جادوی بدکار
من بۆتۆ همو کردم نگون سـار
بۆتۆ من گرتم چند شارو وولات
سری چندشاهم خستە ژێری پات
لەریگای حەوت خوان منچند جفام برد
کۆر بێ چاوت نازانی من چیم کرد
خۆمو اولادم فرمان بردار بوین
ایێستا خەلاتمان فەلاقەو دار بوین
خبر بزانن شاهانو خونکار
کیکاوس ڕۆستم اداتە لەدار
مردن باشترە لەتانەی بدکار
ایرانو توران ئەبن آگادار
لەدستم نایەت کوشتنی شاهان
اگینا لە گڵ خاك اتکدم یکسان

نامردم اگر ایتر بت بینم
چاره‌ی خۆت بکه شاهی پێشینم

تۆ تاجی منه کردوته به‌سر
ایرانو توران دنیا سرانسر

قدرتی نیه کس بکا انکار
هرکس انکارکا ئه‌بێ شرمسار

ڕۆستم أمه‌ی وت به‌قارو به‌قین
سواربو ڕوی کرده رێی زابل زمین

وختێ ئه‌و ڕۆیی گیوی نامدار
هه‌لسایه سرپێ ووتی شهریار

له گل ڕۆستمی گه‌وره‌و حرمتدار
قصه‌ی وا مه‌که بی دڵ آزار

تۆچی ڕۆستت واکرد دڵ‌تنگ
شوشه‌ی بختی خۆت مه‌شکێنه به‌سنگ

گودرز امه‌ی بست اویش له پاشا
هه‌لسا ڕاوه‌ستا له‌بر تختی شا

وو تی ای شاهم تۆ هه ته خـــبر
ڕۆستمی دستان شێری پڕ هونر
چند بۆ تۆ کێشای جفای ڕۆزگار
چند دیوو جادوی بۆت کرد له تو پار
چندجار له جنگی شای افراسیاب
به خوێن تورانی پر کرد له سیلاب
ایسته له لای تۆ خۆ خطاکاره
به قصـــه ی تۆ بێ خه ڵاتی داره
کاتێ امه ی بیست پادشای ایران
ناردی به شوێنیا زو بۆ پشیمان
وو تی که ڕۆستم نه وه ی نریمان
نوری دیده مه وابوم پشیمان
گودرزو بهرام فرهادو قبـــاد
شیدوش و شاپور گورگینی میلاد
طوس و فریدون له گڵ گستهم
ڕوانه ی کردن به شوێنیا دردهم

گەیشتنە ڕۆستم بەصد احترام
راوەستان همو لێیان کرد سلام

عرضیان کرد کە ای جهان پاڵەوان
بۆچی عاجزبوی لەشاهی ایران

سالاری گەورەو گرانی خۆ تۆ
مایە ی ژینی همـــووانی خۆتۆ

پاڵەوانەکان بێ‌تۆ دڵ‌تنگن
همـو عاجزو ماتو بێ‌دەنگن

تۆی خاوەن تختو تاج وطپلو کوس
گوێ مەدە قصەی پوچی کیکاوس

پادشاه بێ‌هوش مستی شراب بو
عاجزی کردی زۆر ناصواب بو

بە گودرزی ووت نەوەی پوری سام
فرموی بەسی بێ قصەی ناتمـــام

شرطم کــــردوە بەدڵێکی صاف
هتاکو امرم بێ‌دروو خلاف

تا کو من زندوم لەسر ڕۆزگار
نابێ ببینم چارەی شـــهریار
من هەمە ڕخشو گورزی گاوسر
بۆچی بترسم لەشـــای تاجور
دوبارە گودرز هاتەوە گفتـار
ووتی ای شێری عرصەی کارزار
فرمو دەکەی تۆ ڕاستو ڕوانە
بەڵام من عرضم هەیە بزانە
لێت ادەن خلّق طعنەی بێ حساب
ألین کەڕۆستم ترسا لەزۆراب
ڕۆستم امەی بیست ساکن بو لەقین
ترسا لەطعنەی اهـــلی سرزمین
بە قصەی گودرز گەڕایەوە دووا
هاتەوە بۆشار بۆلای پادشـــا
کیکاوس هەڵسا زو پێشوازی کرد
لەسر تختی زیرر دانـــا دستوبرد

ووتی پاڵەوان بۆچی دڵڕێشی
لازمە کەتۆ نازم بکێشی
تۆ گەورەییت کرد منت کرد بەشا
پێویستە دایم بکەی مدارا
زۆر پشیمانو خاطر غمگینم
پەرریوە رەنگی آڵ لەجبینم
جوابی دایەوە رۆستمی سردار
ووتی بم بخشە منم گناهکار
هتا کو زندوی ڕوی سربسانم
بندەو غلامو خاکی ژیرپانم
منیش یکێکم لەگردن کەچان
بەبخشە خطای غلامی خۆتان
تۆفیقم بدات گر خدای جبار
دوژمنەکانت من ادەم لەدار
اوەی داوای تخت کیکاوس ئەکا
بەغیری مردن اینز چارەی کوا

شاه ووتی امشەو تۆ مەی بنوشە
سبەینی برگی غضب بپۆشە

لەگڵ خۆت بەرە سپای بێشمار
دنیا لەزۆراب بکە تنگو تار

شەوی نۆشیان کرد شرابی گلرەنگ
بەدەنگی سازو بەآوازی چنگ

باسی ناردنی لشکر بۆشر لەگڵ زۆراب

سبەینێ کاتێ درکەوت شعلەی خۆر
پادشا ووتی بەطوسی نەوزر

لەسوار چاکەکان صدهزار سوار
سان بدە لەبر سرای شهریار

گودرز بیداخی شری برپاکرد
صف صف سوارانی جنگی جیاکرد

درگای خزینەی کردەوە گنجور
بەخشی بەعسکرماڵو پارەی زۆر
سوارانی جنگی وەك شای فریدون
کردیانە بریان لباسی گڵگون
دایان لەطپڵو کرەنای جنگ
لەتۆزا دنیا بو بەشەوە زەنگ
او ڕوژەهمو بردی ڕوی صحرا
اگرحەوت جۆش بو یاپۆلاو خارا
لەضربی سمی اسپ بو بەگرد
آسمان رنگی بو بەلاجورد
٣ ڕۆژو ٣ شەو ڕۆیین بەیلغار
هتا گەیشتنە لای سپی حصار
لەصحرا خێمەو چادریان هەڵدا
ڕوی دشتو صحرای داپوشی سپا
لەولاوە هۆمان لەبالای حصار
سیری کرد کەدی پێدابو غبار

خێمەی ڕنگاو ڕەنگ بالی بیداخان
الەریاوە وەك بەڕەزای شاخان

چو بۆلای زۆراب سراسیمەبۆ
ووتی پالەوان خیرا هەلسە زو

لشکریکی زۆر هاتووە لەایران
سپای کاوسەشای دەنگی دلێران

زۆر ترسم هەیە خاطرم ڕێشە
دلم لەمحالە پڕ لە اندیشـــــە

زۆراب ووتی هیچ مترسە هۆمان
هر چند کە زۆر بێ لشکری ایران

بەیزدانی پاك خدای لامکان
ترسم نیەمن لەپالەوانان

هیچ خۆفی نەبو زۆرابی سالار
هەلسا ڕۆیشتە سربانی حصار

چاوێکی کردا لەسپای ایران
لەخێمەی ڕنگا و ڕەنگی دلێران

سرتاپا دەشتو دەری پۆشـــابو
لە نعرەتەی اسپ زمین جۆشابو

بیداخان سریان کەیاندبوە أوج
لشکر لەصحرا وەك بحر أیدا موج

پڵنگ لە ترسو خۆفا مردبو
شێران لەترسا ڕایان کردبو

زۆراب امری کرد هیجریان هێنا
سجدەی زمینی بردو ڕاوەستا

یك یك دستو پێ لە کمندابو
گردنی لەطوق پاڵە هنگدابو

زۆراب ووتی ای هیجری بدحاڵ
امڕۆ من لەتۆ ئەکەم چند سؤال

لەڕۆستم لەزاڵ لەشای کیکاوس
لە گیوو گودرز لەبهرام طوس

لەتخمی گودرز لەاولادی سام
هرچی اپرسم پێم بڵێ تمام

اگر راست بلێت راستی دێتەڕێت
گر خلاف بلێی هر زندانە جێت

ائەوێ لەمن نەبێنی ضرر
هرچی اپرسم ڕاست بدە خبر

مطلبێ هەیە لەتۆی درونم لازمە بێ بەرە ئمونم

جوابی دایەوە هیجری غم بار
عرضی کرد ووتی نەوەی نامدار

هرچی امر اکەی تکمیل و تەواو
بەڕاستی عرضت اکەم بەسر چاو

باسی خبر پرسینی زۆراب لە هیجر لە بابەت لشکری ایران

زۆراب ووتی أو خێمەی زربافە
دیرەگی کەوا لەزیوی صافە

تیا ڕاخراوە فرشی چینی کار
تیا ڕیزکراوە کورسی زرنگار

جوانێ دانیشتوه تیا بەتاجەوە
سرمست بەبانی کورسی عاجەوە
یکجار بەسامە زۆر هیبت دیارە
بە هیئت گەلێ گەورەو سردارە
لە ڕاستو چپی تاکو لای علم
صف صف پاڵەوان وەستاون سرجم
پێم بلێ کێیە أو تاجدارە
کە ڕوی وکو مانگ جوانو تابدارە
هیجر ووتی پێ کیکاوس شایە
خاوەن حشمو آلاو سپایە
زۆراب ووتی أو خیمەی اطلس فام
طناف خیاتە استون زیوی خام
استونی زیوە آڵای زرد ڕونق
ادرەوشێ هروەك استیرەی شفق
سەری بیداخی کلەی اژدها
کاڵای سرتاپا متای بێ بها

لەژێر بیداخا دانیشتوە جوانێ
لەلای وەستاون چند پاڵەوانێ

کێیە وا خاوەن سپاو لشکرە
ووتی ئەو ذاتە طوسی نودزرە

پرسی ئەو خێمەی کەلاجوردە
دیرەگی هەمو زیرری بێگردە

دەنگی تارو عود صدای سازو چنگ
دێت بەسۆزەوە لەخێمەی گلرنگ

درفشی کیان بیکر دنەنگ دار
کاڵای قیمتدار متای کەس نەدار

خێوەتی کێیە وها سـام دارە
ووتی هی گودرز شێری شکارە

هشتاو هشت کوڕی هەیە بەحساب
شێران لەترسی جرگیان بو کباب

ووتی ئەو خێمەی سوری گلناری
استون نقرەبند لاجورد کاری

طناف آوریشم همو دانه‌بند
پیا هه‌ڵوا سراوه چند حلقه کمند

سه‌ری بیداخی به‌وێنه‌ی ماره
واله‌اطرافی چند هزار سواره

خێوه‌تی کێیه ووتی هی گیوه
کوڕی گودرزه هیچ کس نه‌دیوه

زاوای ڕۆستمه پرذاتو زۆره
شێری میدانی ڕوی شه‌ررو شۆڕه

أمجا پرسی ئه‌و خێمه‌ی سی ڕه‌نگ
له‌لای وه‌ستاون سواران بۆ جنگ

طناف آورێشم استونی له‌زیو
دست کردی وه‌ستای خاصی کس نه‌دیو

جوانێکی تیایه وه‌ك غنچه‌ی بهار
گوێی گرتووه له‌ده‌نگ ده‌فو عودو تار

په‌رری طاوسی داوه له‌سر تاج
دانیشتوه له‌سر کورسی داری عاج

کێیه پێم بلێ شۆخ ونازداره
دیاره شازادەی عالی تباره

وتی فریدون زەررین کلاهه
شێری میدانه فرزندی شاهه

جا پرسی کەأو خێمه دێزرەنگه
لەدەو رەیقطار اسپانی جنگه

بیداخی هەیه وەك چناری بەرز
سری بردوه بۆفلك لەأرض

سری بیداخی وەك کلەی شێره
دیاره بیداخی پیاوی دلێره

وتی هی بهرام نەوەی گودرزه
صدای گەورەیی لەدنیا بەرزه

وتی ئەو خێمەی زربافی غارا
دیاره لەنوعی خێوەتی دارا

کەناری زیرین دەوری گلناره
قیمتی کالای هیچ کس نەداره

بەیداخی لەدەوری خێمەی پێدایە
سەری وا لەسەر أوجی اعلایە

خێوەتی کێیە وتی بزانە
هینی بیژنە شێری ژیانە

کچە زای ڕۆستم لەنەوەی شێرە
پاڵەوانیکی آزاو دلێرە

وتی ئەو خێمەی گەورەی نیلەنگی
علەمی لەتەرحی اژدهای جنگی

سیخی سەرتاپا لەسیمو زەررە
علەمی لەسر چرخی افسرە

طناف آورێشم صافو کشیدە
نادرەی زمان هیچ کس ندیدە

جوانێ بە بەرگێ ڕوی میدانەوە
بە گورزو گوپاڵ ز سامانەوە

تیا دانیشتوە وەکو شێری مست
غلامان لەلای دست لەبانی دست

ڕەخشێ لەبردەم خیمەی دیارە
سەرزینی سورمەو زینی تیارە
چنـد حلقەکمند همو چرمی خاو
وا بەزینەوە همو هەڵ واسراو
سلاحی جنگی زۆرە أو جوانە
خفتانی لەپێست بەوری بیـــانە
أو مردو ڕەخشە حلقەی کمندە
لە ایرانیـــاندا زۆر لام پسندە
مردێکی وایە ماننذی کەمە
اگر عقـــلم بێت أوە ڕۆستمە
أو شخصەکی یە تۆ پێم بلێ راست
نەوەك ڕۆستم بێ بەآواتم خواست
هیجری گودرز شومی بدکردار
بەمکرو حیـــلە جاهاتە گفتار
وتی بەزۆراب گەورەو أمیرم
ناوی أو شخصە نیە لەبیرم

هێندە ازانم مردێکە آزا
تازە هاتووە أو لەبخارا
لەگەڵ چند هزار جنگی دلێران
هاتووە بۆامداد پادشای ایران
جوابی دایەوە زۆرابی دانا
ووتی پێم بلێ توخوا ڕۆستم کوا
ڕۆستم زور گەورەو عالیمقامە
پێم بلێ خێمەو بارگای کامە
ووتی ڕۆیشتوە بۆباغی صد تەرز
وا لە پاتختی چنارانی بەرز
گوێی گرتووە لەدەنگێ نغمەی گۆرانی
نەهات بەامداد شاهی کیانی
جوابی دایەوە زۆرابی آزا
ووتی کەی وعدەی سیرانە ایستا
ڕۆستم آزایە وەکو شێری نەرر
چۆن پاش اکەوێ لەجنگو لەشەرر

تۆ ڕاستت نەووت ئەمە جزات بێ
شرطە تاماوی زندان جێگات بێ
هیجر لەدلدا ای ووت گر ڕۆستم
بەم پاڵەوانە من نشان بدەم
لەوە اترسم آخر سر أنجام
ضرر بێ بۆ نەوەی زاڵی سام
وەها باشترە بۆی نەکەم عیان
با من بکوژێ بێزارم لە گیان
باوکم گودرزە لەعالم دیارە
هشتاو هشت کوڕی هەیەوناو دارە
بەغیری قەوەمو خوێش و اقربا
با من بکوژرێم خۆ هیچ کەم ناکا
جا زۆراب ووتی لە دڵی خۆیدا
ڕۆستم دیار نیە هرچند حەولمدا
وا سپای دوژمن هاتووە بەقین
لشکر ڕاکێشم لەزابل زمین

ئەم خیاڵەی کرد زۆرابی دانا
جا بەڕقەوە هەڵساو خرۆشا

گرتی پشتێنەی مردی هرزەکار
حەوایدا لەبرج سربانی حصار

لەولاوە ئەمجا لەسپای ایران
شاهی کیکاوس بەدڵو بەگیان

دستی کرد بەبزم کیانی دستور
گووی یان لەدەنگ نەواو صباوشور

ڕۆستمی دەستان هەڵسا آزانە
ووتی امەوێ ئەو پاڵەوانە

ببینم بەچاو بزانم آیا
چۆنە وا ئەلین ڕشیدەو آزا

أچم ابینم من ئەو سالارە
بزانم کێیە آخو چەکارە

لباسی شەوی خێرا کردە بەر
هەڵسا آزانە وەکو شێری نەرر

شەو ڕەنگی پۆشی بەوێنەی دزان
ڕوی کردە صحراو چۆلو بیابان

ڕۆیشت گەیشتە هیوانی سرا
بەماتە ماتە أجا ڕاوەستا

سیری کرد بەزمی تورکان بەتابە
زۆراب خریکی نۆشی شرابە

لای دستی راستی زۆراب هومان بو
لەلای چپیەوە جای دلیران بو

صد پالەوانان لەشراب سرمست
لای ڕاوەستابون دست لەبانی دست

ڕۆستمی دستان متحیر ما
لەدلی خۆیدا ووتی بەخدا

بەشانو باهو وەك سامەو ڕۆستم
خنجر ئەکیشی لەچرخی حەوتم

بەبالا عینی سامەو نریمان
هر وەکو زالەو پوری کریمان

وەختێ کەڕۆستم لەملکی توران
لشکری هەلگرت بچێ بۆ ایران
دایکی زندەی رزمی لەگەلیا هەنارد
زۆر نصیحتی کردو پێی سپارد
ووتی دخیلم کەچویتە ایرن
أبینی أوسا جنگی دلێران
یقین کیکاوس شای ایران زمین
لەگل خۆی دینێ سپای سهمکین
أورۆژە جنگی دلێران ئەبێ
هیاهەی پلنگ هم شێران ئەبێ
کاتێ کە ڕۆستم ئەبینی بەچەم
زو بچۆ بۆلای تۆ بەخاطر جەم
سجدەی بۆ بیە ڕو بسو لەخاك
بلێ کوڕی تۆم ای شێری بێباك
ڕۆستم أو شەوە بەدلی بێتاب
وەختێ کەڕۆیشت ببینی زۆراب

لەناکاو زۆراب هەڵسا لەناو بەزم
بۆ ئەوەی بچێت بۆ شەڕو بۆ ڕزم

لەبادەو شراب نابی بۆ عنبر
مست بو لەدرگا کە ڕۆیشتە دەر

سیری کرد یکێ لەدوشمنانی
خۆی مات کردوە وا بەپنهانی

زۆراب بەتوندی کەلێی کرد سوأل
ووتی چەکارەی تۆ چیتە خیال

جوابی نەداوە نەهاتە گفتار
أمجا زندە رزم ڕوی تێکرد بەقار

کمر بندی گرت بێ ترس و اندێش
ڕۆستم جا بەقار بۆی ڕۆیشتە پێش

مشتیکی لێدا بەتوندی ڕۆستم
شێری مندالی هاتەوە ناودەم

مغزی لەسەری بەجاری ڕژا
کەوتە سرزمین وەکو ...

جستەی زندە رزم غلطـــانی خاكبو
آخری عمری هات زو ڕۆحی دەرچو
تقدیری واكرد خدای بانی سر
زۆراب لەباوکی ببینی ضرر
هـاتنە دەرەوە هومان بەرەمان
دی یان زندەرزم کەوتووە بێ گیان
سرسام بون ووتیان أمەچۆن کاربو
کێ بو بەم نوعە وا غـیرت داربو
ووتیان بەزۆراب کێ ئەم کارەی کرد
تۆ ســـلامت بی زندەرزم مرد
تماشـــا یان کرد متحیر بون
لاشە کەوتبو غرقی خاکو خون
ووتیان با امشەو تا وەختی سحر
ایشکچی بن چنـد مردی دولاو
سبەینی بەاذنی خدای لامکان
أبێ بربادکەم لشـکری ایران

خلاصە ڕۆستم کەررایە دواوە

سیری کرد کە گیو وا بەرێگاوە

گیو پاڵەوانی پای تختی شـــابو

بەشەو ایشکچی ایران سپا بو

شمشیری کێشا گیو ماندی شێر

چو بەرەوپیری ڕۆستمی دلـیر

ڕۆستم تێگەیشت گیوی سرکێشە

بەشەو پاسەوانـــ دڵ بێ اندێشە

ووتی آی نەکەی نوری دیدەی من

سالاری گران برگوزیدەی من

گیو ووتی ڕۆستم لەکووی بوی تو خدا

بە تنهـــا سوارە لەدەشتو صحرا

ووتی ڕۆیشتم بۆ سیری زۆراب

بۆ دیتنی ئەو یکجار بوم بێ تاب

هر چنـــد بەباڵا تازە نەمامە

بەشانو شوکت اولادی سامە

حیفە پالەوان ایران وولاتە
ڕۆحی نزیکی یوم المماتە
شمشێر أکیشی بۆ چرخی اخضر
بەڵام بەدستی من ئەبێ بێسر
کەئەم قصانەی بۆکیو تەواو کرد
چو بۆ خیمەی خۆی ڕاکشا دستوبرد
سری نایەوە لەناو ڕەختخواب
نەی نۆشی بەشاد پیاڵەی شراب

بیانی وەختێ خوێندی کەڵەشێر
لەفلك لاچو پردەی سیاقیر
لشکری خورشید دای پۆشی سر ارض
بیداغی هەڵکرد لەکۆساری برز

هەلسان خرۆشان لشكرو سپا
لێدرا دهولو طپڵو کرەنا

لەجێگا هەڵسا زۆرابی جنگی
کردی بەبریا زری فرنگی

سلاحی جنگی هرچی بو تمام
ناوی خدای‌برد پۆشای بە اندام

آوزەنکی لەاسپ جهان پیمادا
ڕوی کردە تیپی ایرانی سپا

گەیشتە خێمەی شای کیکاوس‌جا
پنجا مێخی چەتری شاهی هەڵکێشا

نۆبتچی کاتی خیمەی شهریار
لەترسی زۆراب زو کردیان فرار

نعرەتەی کێشا وەك شێری شرزە
دڵی دلێران گشت هاتە لەرزە

ووتی کیکاوس اگر توشاهی
سرداری همو ایران سپاهی

بلێ مردێکت بابێته میدان
بکه‌ین نه‌بردو جنگی دلێران

به حق خدای گه‌وره‌و کردگار
امرو له‌میدان عرصه‌ی کارزار

له خێمه‌ی شـــاهی اتهێنمه ده‌ر
اتخه‌مه‌ی سرخاك سپای پرخطر

خێمه‌و بیداغت سرنگون اکم
خۆتو لشکرت تو ناو تون اکم

کیکاوس امه‌ی که‌بیست درزمان
گیوی نارد بولای ڕۆستمی دستان

ووتی وا زۆراب هاتووه به‌قار
ئه‌کا قصدی قتل شـاهی تاجدار

ڕۆستم به‌گورجی سواری ڕخش بو
وه‌کو فیلی‌مست زو بۆ میدان چو

وا ویلاو شیوه‌ن فریادو زاری
هه‌لسا له‌لشکر مردانی کاری

وتیان کوا ڕۆستم بۆچ نەهات ایرە
سپا گیرودەی چنگالی شـــێرە

بە زۆرابی ووت ڕۆستمی دەستان
ووتی بزانە ای‌شێری میدان

کەوتویتە گێژی بحری بێ‌سامان
ایستا لە دەستم چۆن دەر اکەی گیان

مسـکینی فقیر دڵ پرا کندە
گرفتار ئەبێ بەدەستی بنـــدە

زۆراب وتی پێی جهان دیدەکار
پیری پشت کۆمی جفای ڕۆزگار

لای پیاوی عاقل داناو هونرمند
بۆت لایق نیە قصەی نا پســـند

اگر تۆ دیاری منیش بای وادەم
زۆر هونرمندم هونرمند زادەم

بەڵام پیرەمێرد دێوانەی کەم‌فام
امڕو بەکمند ساختەی جرمی‌خام

لەسر مالی زین أتهینمه ســـرخاك
سینەت بە تیغی هیندی اکەم چـاك

دو مردی پڕ زۆر درحالو دەردەم
دەستیان کرد بە جنگ زۆراب و ڕۆستم

ڕۆستم ووتی پێی تو نوجوانی
بۆچ دیتە میدان مردی ایرانی

دونیات نەدیوە هێشتا منـــدالی
بێخبر لەضرب گورزو گوپالی

من دنیـا دیدەو نادرەی دەورم
شێری پرذاتم نهنگم بەورم

استیرەی ڕوی چرخ آسمان کامە
نازانی ذاتی شـێران لەلامە

خدای بێ ماند بۆتۆ شـکرانە
تقدیری تۆیە ئەم گشت کارانە

معلومە مارو مورو وحش تمام
اناسێ أولادی خۆی بەعقلو فام

کەچی یکێکی وەك پوری دستان
چلۆن نەی ناسیٚ کوڕی لەمیدان

بەو نوعە بوبون هردو هراسان
یکیان نەناسی بەامری یزدان

دەستیان کرد بەشڕ عاقبتی کار
هەڵیان گرت نێزەی تیژی زهردار

دایان لەیکتر نێزەو گورزو تیغ
لەقصدی یکتر نەیانکرد دریغ

بەنوکی الماس نێزەی خطرناك
حلقەی زری یان ڕژایە سرخاك

خوێن فوارەی ابەست لە لەشیان وەك گلّ
آخر بەنێزە کار نەبو حاصل

گاهێ بەگورزو گاهێ بە خدەنگ
لەیکتر دەشتی پانیان کرد بەتنگ

بە مانندی کێو نەلەخشان لەشر
نە ئەم عاجزبو نە او تنگ خطر

ڕۆستم لەداغا دلی بو بەخوێن
ووتی ای خدای بێمکان و شوێن
خۆمن قاتلی ببرو دیوان بوم
بەدست ئەم طفلە چۆن هراسان بوم
چندجار شرم کرد من لەگلّ دێوان
هرگز بەم نوعە نەبوم پرێشان
فکری کردەوە بەدلی پردرد
اسپی جولاندا ڕێی چارەی نەبرد
بەپنجەی پرزۆر بازوی شێرشکار
گــرتی پشتێنەی زۆرابی ناودار
گەلێ زۆری کرد زۆراب نەلەخشا
لەناو مالّی زین اصــلا نەجولّا
نۆبەی زۆراب هات گورزی خستەکار
دای لەقلّغانی ڕۆستمی نامــدار
ڕخشەکەی اژنۆی نایە سرزمین
پنای برد بەذاتی رب العــالمین

لەزۆری بازو تەغانی بو وورد
ڕۆستمی دلێر ێچ اوڤی نەکرد

زوراب ووتی تۆ ڕۆستمی زاڵی
تۆیە لەضـــربی گورزم ناناڵی

لام وادیارە کەتۆی فیلەتن
اگر ڕۆستمی ڕاست بڵێ بەمن

جوابی دایەوە ووتی گر ڕۆستم
ببینێ دنیـــا نابینێ بەچم

ڕۆستم شێرێ کە بێ مانـــدو بۆ
چۆن فیزی دێنێ بێتە جنگی تۆ

لەلای فیلەتن من کمترینم
لەکووێ لایقی میدانی قیـــنم

جا لەگورزو تیغ زو بون دس بردار
غمـگین بون لەدەس جفای ڕۆزگار

بەتقدیری حق جهانـــ آفرین
لەسر پشتی اسپ اجـا دابەزین

دەستیان پێکایە سرحلقەی کمند
بەربونە زۆران بەبێ چۆنو چند

زۆراب بە تۆفیق حی لایزام
گرتی کمر بند نەوەی زاڵی سام

خستیە سرشانی بەقارو بەقین
سوورری دا ڕۆستم کەوتە سرزمین

زۆراب وەکو شێر بەدڵی بێ غم
زو اژنۆی نایە سرسنگی ڕۆستم

دەستی دایە تیغ حربەی مصری کار
کە سینەی ڕۆستم بکا لەتو پار

ڕۆستمی دەستان ووتی نوجوان
قصەییك اکەم مروتە آمان

وهایە قانون گشت پاڵەوانان
وەختێ لەمیدان کە اگرن زۆران

هر کس اول جار بێ دەسەلات بو
ئەی بەخشن جاران عادت وهابو

بەو حیلەو مکرە ڕۆستمی دستان
خۆی رزگار کرد زو لەعرصەی میدان
هر دوکیان ماندو گەررانەوە دووا
چونەوە خیٚمە سراوو خرگا
دو شیٚری پر زۆر دو ببری بیان
چونەوە جیگاو مسکنی خۆیان
پرسی لەزۆراب هۆمان لەمیدان
بۆچی تۆ نەتکوشت دوژمنت دەرآن
ووتی ای هۆمان یقین ڕۆستم بو
صد گورزم لیٚدا هیٚشتا لای کەم بو
زرئی پارچەبو کەوتە سرزمین
ذرە نەلەخشا پاڵەوانی کین
بەگورزو شمشیٚر بەحلقەی کمند
علاجی نەکرا نەهاتە ژیٚر بند
آخری أمجا بەر بوینە زۆران
خۆمان خستە دست خالقی سبحان

بەاذنی خدای جهانداری پاك
خستمە سرشانم فرێمدا بەخاك

کەچی بەمکرو بەحیلەی بیجا
عاقبت لەدست من خۆی نجات‌دا

سینەم لەت نەکرد بەتیغی خطر
بەخشیم بەیزدان خدای بانی‌سر

هۆمان ووتی نێی زۆر خراپت‌کرد
لەبرچی نەتکوشت خێرا دستوبرد

تۆ ئەوت نەکوشت هر اتکوژێ ئەو
ئەبێ بەواتەی خلقو ئەمو ئەو

کەوتە داوی‌تۆ شێرێکی وها
یکجار نەفام‌بوی نەتکوشت بەخوا

تۆفیقت بدا خدای بێ‌نظیر
ئەجا بیکوژە هیچ مەکە تقصیر

رۆستم کە لاشەی ساکن‌بو لەدرد
چو بۆناو خێمەی خاصی‌لاجورد

کیکاوس ووتی چلۆنی ڕۆستم
لام وایە دلت کەیل بووە لەغم
خۆ صندالی بو لەعرصەی میدان
بوچ دستت نەبەست ڕۆستمی دستان

ڕۆستم عرضی کرد ای شاهی دلیر
نەمزانی دیو بو یاخو نرەشـــیر
بەدست أووە زبونە حالم
أبات بۆتوران گورزو گۆپالم

چند سالو وەختە من پهلوانم
قاتلی دیوو جادو گەرانم
ڕیگەی حەوت خوانم بڕی بە تنیا
نەترسام لەشیر و لە جادوی گوڕا

ایستا بە دستی طفلیکی وهـــا
پەشیوە حالم شـــاهی عالی جا
گر یارم نەبی خـدای دادگر
نجاتم نابی لەعرصەی خطر

باسی شری دوهمی ڕۆستم
له کەڵ زۆراب

بیانی وەختێ خورشیدی خاوەر
لەبورجی فلك سری هاتەدەر

دایان لەکوس و طپڵ و کرەنا
لەرزی سرتاپا زمین و سما

لە لایێکەوە ایرانی سپا
لەژێر علمدا سپایان سان دا

فیلەتن وەختێ کە لەخەو هەڵسا
زرێ و اسلحەی جنگی لەخۆی دا

کورزو قلغانی هەڵگرت وەکو شێر
سواری ڕخش بو آزانە دلێر

جا آوزەنگی دا لەڕەخشی طیار
ڕۆیشتە میدان عرصەی کارزار

لەولاوە دیسان زۆراب بێ درەنگ
کردی بە بەریا اسلحەی ڕوی جنگ

ڕۆستم بانگی کرد ووتی نوجوان
کەوتیە ناوگێژی بحری بێ پایان

زۆراب ووتی جا خستەی پەشێوحاڵ
من زۆر ارسم امرو لێت سوأل

اگر ڕۆستمی پێم بڵێ ایستا
تا لەمیدانا نەبوی کەلە لا

هیچ گوێ نەدایە قصەکەی ڕۆستم
راستی پێ نەووت چەزۆرو چەکەم

ووتی بەزۆراب بێ عقڵی نەفام
بێ خبر لەحاڵ دونیای ناتمام

ایرە میدانی زۆرانبازی یە
نەجیگای مکرو حیلە سازی یە

دو مردی دلێر اجا دابەزین
وەکو نرەشێر هاتنە سرزمین

چند دفعه وو تیان الله اکبر
گرتیان کمرو پشتێنەی یکتر

دو کێوی البورز پیچران جا بەهم
وەکو اژدها یا ماری ارقم

ڕۆستمی دەستان وەك شێری شکار
ناوی خـــدای برد بەقینو بەقار

زۆرابی هەلگرت دایە سرزمین
دەستی برد هەلی کێشا تیغی کین

هر چندە زۆراب ووتی الأمان
دای بەسینەیدا خنجری بران

نوکی خنجری تیژی پرخطر
لەدلو جرگی سری چووە دەر

بالای وەك سروی صافی زر ستون
وەکو گولالە ڕەنگین بو بەخون

جا زۆراب ووتی پیری دل لەسنگ
منت کوشت بەتیغ ژاراوی فرنگ

زۆر خراپت کرد نۆ نیته خبر
لە دەستی باوکم ڕۆح نابەیتە دەر
ڕۆستم وەتی پێی کێ بە باوکی تۆ
لەتوران زمین تۆخدا ڕاست بڕو
وەتی ڕۆستمە شای کمر لالە
شێران لەخۆفی کەوتونە نالە
گر بێ بەطیر پرندەی طیار
بەحلقەی کمند ئەیهێنیتە خوار

ڕۆستم امەی بیست شادی کرد بطال
سرسام بو لەسام نەوەی تخمی زاڵ
وەتی نشانەت چیە لەڕۆستم
ڕاستیم پێ بڵێ بەبێ زیادو کەم
وەتی ها بگرە بازو بندی لاڵ
هینی ڕۆستمە نەوەی تخمی زاڵ
دایکم لەتوران بەستیە بالم
بۆتۆ بێت خۆمن بەشێوە حالم

ڕۆستەم سیری کرد دانەی لالی بو
یادگار بۆکوڕی خستە حالی بو

دەستی برد بخەی زڕی چینی کار
دای دڕی تەواو لەسر هتاخوار

بەربووە هاوار بەآوازی بەرز
گیو هات زو لەگەل بهرامو گودرز

ووتیان بەڕۆستەم بۆچ اکەی هاوار
چیت لێ قەوماوە شێری کارزار

ڕۆستەم ووتی پێی مەپرسن حالم
پشتی خۆم شکاند وێرانەمالم

بەآخری پیری لەعرصەی نبرد
جرگی فرزندی خۆم پارچەکرد

خنجری کێشا خۆی بکا بێگیان
گودرز دستی گرت گیوگوتی آمان

خنجریان لەدست ڕۆستەم دەرهینا
دستیان کرد بەشین زاری و واویلا

گیو ووتی ڕۆستم دلێری بێباك
زۆراب لەدس چو خۆت مەکەهلاك

هیچ بقای نیە ئەم دنیای فانی
أو مرد تۆ بژی بەشادمانی

لە دنیا ملیون مردان کوچیان کرد
هزارانی وەك زۆرابو تۆمرد

لە ڕۆژی ازلْ نوسرابو لەسر
باوك لەکوڕی نەزانی خبر

هوشنگ شاە لەگلْ جمشیدو دارا
همو کەوتنە خاك ژێرسنگی خارا

ڕۆستم جا ووتی گودرز نازانی
کس وەك من نەبو لەدنیای فانی

بە مودای الماس خنجری برران
جرگی فرزندم پشتی خوم شکان

ڕاستیان وتووە حکیمانی زو
چاك ئەبێ زامی تیغ بەنوشدارو

کەوا لە خزنەی کیکاوس شادا
وا لە صندوقی صافی طلادا

زۆر ڕجا اکەم گودرزی دانا
زحمت بکێشە هانا صد هانا

بچۆ بۆ خزمت شای کمرلاڵان
عرضی کە همو باسو احواڵان

بڵێ کە ڕۆستم کردویە خطا
جرگی کوڕی خۆی درریوە ای شا

کەمێ نوش دارو بنێرێ بۆمان
چاوم لە رێیە دخیلو آمان

گر شفا بدا خوای دادگر
زو لە خزمتیا ابەستم کمر

هتا کو زندوم لەسر ڕوی بسات
کمر بەستەم من حاضرم لەلات

گودرز کە ڕۆیشت گەیشتە حضور
سجدەی بردە بەر شاهی بێ قصور

عرضی ڕۆستمی همـــو سرتاپا
گێڕایەوە بۆشـــاهی عالی‌جا

شاه ووتی گودرز تۆهەی خبردار
ووتم طوس ڕۆستم زو بده لەدار

خیالی ڕابو من بکا دوستاخ
وا لەدلمـایە ایستاش دردو داخ

اوســـا تنهابو ڕۆستم هزار جار
قصەی زۆر ڕەق بو لەلای شهریار

چاك ببێتەوە اگر فرزندی
لەکس نامێنێ ترس و گزەندی

ڕۆستم و زۆراب یك بگرن آمان
زو ئەکەن وێران ایرانو توران

گودرز گەرراوە بێ صبرو آرام
هاتەوە بۆلای نەوەی زالی سام

ووتی کیکاوس بێ عقلەو خامە
دێوانەو مجنون شێت و نەفامە

خەیاڵی پوچی هێناوەتە دڵ
ئەڵێ نوشدارو لام نابێ حاصڵ

چاکتر وەهایە خۆت بچی ایستا
زو لێ بسێنەو وەرەوە دووا

ڕۆستم بربووە شیوەنو زاری
فرمووی چند فرشی جوانی زڕکاری

هێنایان بۆلای بەعجلەو تاو
لێی ڕژاند عطرو عنبرو گوڵاو

پێچای لەلاشەی فرزندی شیرین
پارچەی آوریشم دیبای کاری چین

هەڵیان گرت لەسرخاکی سیای تار
بردیانە خێمەی خاصی زڕنگار

لەلای حاضربون گشت پاڵەوانان
دستیان کرد هموجا بەقوڕ پێوان

هەڵستا واویلاو شیوەنو افغان
لە دلێرانی لشکری ایران

کەورەکان گیوو گودرزو گوشاد
زوارەو بهرام شیدوش و فرهاد

صف صف کۆمەڵ بون لشکر خرۆشا
دلێران لباسی ڕەشیان زو پۆشا

ڕۆستم هاواری اکرد انالا
ناڵەی اچووە سەر عرشی بالا

زۆراب ووتی پێی نەوەی زالی سام
بەس بکە شیوەن بێسودە لەلام

تقدیری وابو خالق معبود
فرزند لەباوکی نەگات بەمقصود

من لەتۆم پرسی نەك جارێ چندجار
بەهیچ نوعێ خۆت نەکرد اظهار

تازە خۆ شیوەن فائدەی نیە
عمرم آخربو زاری و شین چیە

تۆ شیوەن مەکە نەوەی تخمی زاڵ
مەگری خۆت مەکە هێندە پەشێوحاڵ

بەڵام لشکرم وا لەدەشتو دەر
بێ گەورەی سردار بێ کس و بێ دەر
وا بەجی ماون عاجزو بێ کس
رنج بەرخسار بون بیهودەو عبس
من وا بەخنجر پارەبو جرگم
امانت بەتۆن أوان پاش مرگم
اترسم کاوس پادشای ایران
بەشەو شبیخون بکا بۆسریان
یەکێ بنێرە بەتعجیل و دەو
بلێ بار بکەن زو بڕون بەشەو
بەدڵی عاجز بچنەوە توران
ساکن بن لەجێ و منزڵی خۆیان
گورزو تیرو تیغ اسلحەی جنگم
جلی خوێناوی و درعی شەو ڕەنگم
بیدەن بەدایکم بڵێن پەشێوە
جلم جێی تیغی ڕۆستم وا پێوە

دایکم هر بگری بۆ بختی زەبون
بۆزامی سختم بۆ دردی درون

سەرم نایەخاك ژێر سنگی خاران
بێزاربوم لەدین دیداری یاران

وصیتی زۆری کرد بۆیان أیجا
شەو بەسردا هات بەامری خدا

بەزامی تیـــغی زهراوی فرەنگ
ڕۆیشت لەدونیای کاروانسرا ڕەنگ

وەختێ بیانی جا بەامری شـــا
قطاری زۆریان یکجار ڕا کیشا

دایان بەیکدا لەدەشتی پر قین
کۆچیان کرد ڕۆین لەکابل زمین

کاتێ باریان کرد لشکرو سپا
لشکری زۆراب مایەوە لەدوا

بعض پالەوانو سپای زابلی
لەگلّ کەس و کار خزمی کابلی

مانەوە لەوێ درون لەغم کەیل
فرمێسك لەچاویان اهات وکوسیل

ڕۆستم خجلْما عاجز شرمسار
سرا پردەی خاص خێمەی زڕنگار

أستونی چادر زنجیرەی کمند
فرشی آورێشم کورسی دانە بند

کۆمەلی کردن هموی لەصحرا
سوتاندی یکسر آگری تێ بەردا

لاشەی زیوینی زۆرابی دولبر
شۆررا بەکافور بەمسکو عنبر

خستیانە تابوت آلای دلْ پذیر
بڕینیان پڕکرد لەعطرو عبیر

هەڵیان گرت شێران آزای کمرلالْ
بەشینو گریان بردیان بۆلای زالْ

زالْ خبری بیست پیری زمانە
متحیر بو دەرهات لەیانە

لەگلّ اهل و بیت هاتن بۆ ایوان
دەنگی شیوەنیان أچو بۆکیوان

سبەینیان کەوا ڕۆستم بو پیدا
بە پرۆشەوە وەلێژن اگریا

زالّ زرر دروون پر ایشو آزار
تخەی خۆی درری لەسر هتاخوار

ناردی تابوتیان خێرا هێنا بۆی
هتا ببینی جگر گۆشەی خۆی

بەگاز بزماری تختەی کرد پارە
کردی تماشای کوڕی بێچارە

بە بالاّو هیبت هر وەکو سام بو
بەباهو شێری شرزەی تمام بو

عمری چواردەسالّ ئەبو یا کمتر
جرگی برابو بەنوکی خنجر

ڕوی کردە ڕۆستم زالّی سیا بخت
نالاّندی ووتی پێی بەبانگی سخت

ووتی ای ڕۆستم نحسی ناپسند
شرمندەی دنیاو درگای خداوند

تۆ هیچ نەترســـای لەڕۆژی محشر
ئەم کوڕەت واکوشت ای خاکت بەسر

بێ ڕحم و مروت بۆ بڕیت جرگی
بەخوێن ڕەنگت کرد سرتاپا برگی

یاخوا جیگات آگری سقر بێ
جرگت لەتلەتی تیغی خطر بێ

خلاصە چندڕۆژ شین و زاری بو
لەزابل هاوار بێ قــراری بو

لەآخری دا بەشین و گریان
سپاردیان بەخاك لاشەی نوجوان

باسی خبر زانی دایکی زۆراب لەکوژرانی کورەکەی. بەدستی ڕۆستم

بۆ دایکی زۆراب کە بردیان خبر
ووتیان کە زۆراب بەتیغی خطر

بەدەستی ڕۆستم زویرو زبون بو
سرتاپا بالاّی رەنگین بەخوێن بو

کوژرا بەتیغی زەراوی خطر
چووە ژێرخاکی تاریکی بێدەر

دایکی کە بیستی بەم نوعە أحوالّ
بەناخون هەلی کەند قطرانی خالّ

ووتی نەوەی شێر دلّ پسندم ڕۆ
ڕۆلەی نازدارو هونر مندم ڕۆ

گلّ ڕو گلّ دەماغ نەو نەمام ڕۆ
شێری شێرزادە توخمی سام ڕۆ

زۆرانی زرمشت بچکه شێرم ڕۆ
آزاو ڕشیدو زۆر دلـــێرم ڕۆ

هرخۆم بەقوربان زررەی کەوانت
بەفدای های‌و هوی عرصەی میدانت

گیانم بەقوربان گیـانی شیرینت
فدای بزم‌و ڕزم میـدانی قینت

فـــدای باڵات‌بم ئەو نەمامی‌نۆ
عمــــرم نەمێنێ یا خوا لەپاش‌تۆ

قوربانی گۆنای شەو چراغت‌بم
فدای زامی سخت اوفو آخت‌بم

هومێدم هەیە جهان آفریـــن
حقت بسێنێ ڕۆڵەی دڵ غمگین

سرتاپا جــــلی تعزیەی پۆشی
لەجێی نانو آو خوێناوی نۆشی

باسی لشکر بردنی تمینه بۆشەڕ لەگەڵ ڕۆستم

ڕۆژی تمینـــه زۆر ڕقی هەڵســـا
سوێندی خوارد بەذات خدای بێهاوتا

ئەبێ من هەڵسم نقاب بپۆشم
بۆ ایران بڕوم بەقار بخرۆشم

شاری سیستان قصری زاڵی سام
بسوتێنم من بەجارێ تمام

ئەبانی قصاص خوێنی کوڕەکەم
شرطو عهـــد بێ ببنم ڕۆستم

بەشیری هیندی لەت بکەم جرگی
سور بکەم بەخوێن سرتاپا برگی

امری کرد سپاو لشکر دستو برد
حاضر بو درحاڵ بۆجنگو نەبرد

سلاحی شەرری بەقامت پۆشا
بۆ شەررو دعوای ڕۆستم خرۆشا
تیغی الماسی تیژی پرخطر
وکو شیێری نر بەستی‌یە کمر
۳۰ هزار سوار کمر بستەی‌شر
بردی ڕوی کردە دەشتو صحراو دەر
ڕۆیشت بەیلغار بەبێ مدارا
لشکر دای‌پۆشی ڕوی دەشتو صارا
زالْ خبری بیست بەدلْی پر درد
روتیان تمینە خالاْن لاجورد
ها تووە بۆ خوێنی فرزندی زۆراب
بە پرۆشەوە بەدلْی بێ‌تاب
الماسی بۆشر کردوە بەبەردا
شمشێری هیندی وا بەکمردا
کە امەیان بیست ڕۆستم لەگلْ زالْ
چونە درەوە عاجز بەشێو حالْ

چون بۆ برامبەر تمینەی بیگرد

یخـــەیان درری بەدڵی پر درد

بۆ زۆراب دایکی یکجار عاجزبو

اسپەکەی تاودا پێیان گەیشت زو

هەڵی کێشا تیغ ژهراوی فرەنگ

کە بیدا لەسر پهـــلوانی جنگ

زاڵ خێرا ڕۆیشت زو بەدستو برد

لەدست تمینە تیغەکەی دەرکرد

زۆر لەتمینـــە پاڕایەوە زاڵ

عذری خواست لەلای بانوی سوسن خاڵ

جا ڕۆستم وتی زاڵی زەر آمان

بیکـە بەحقی حضرتی یزدان

بهێـــڵە بەتیغ با ببڕێ جرگم

قتـــلم واجبە لایق بە مرگم

توخوا جولەکە یاگەورو فرەنگ

کێ کوشتویەتی کوڕی خوی بەجنگ

زالٚ ووتی ڕۆڵە یقـــین بزانە
امە تقـدیری امری یزدانە

حکاکانی دەور مردانی عاقلٚ
هیچ کس تقدیری نەکردوە باطلٚ

چاك وایە لەلام لەمەولا بەجوت
هردو دانیشن خدای جـبروت

بلٚکو مرحمت بکا سرلەنۆ کوڕێ کرمکا بە ئەوو بەتۆ

بکەن شکرانەی خدای فریارەس
غم هتاکو سر نامێنێ لای کس

زالٚ نصیحتی هێندە کرد هردو
بە قصەیان کرد دڵیان ساکن بو

دابەزی لە اسپ بەحسن و جمالٚ
اقناع بو بەقصەو نصیحتی زالٚ

بجا زالی زەڕ پیری فرزانە دستی گرتن و بردینە یانە

تمینە دانیشت لەگلٚ فیلەتن
بە صورت وەکو گلٚ غنچەی چمن

چند حفتە لەوێ غمی‌دا بەباد
لەو ترشو تاڵە خاطریان بو شاد

لەپاشان بەامری خدای لامکان
باری حملی بو تمینە دیسان

نۆمانگو نۆڕۆژ کەوعدەی رابورد
خدا کوڕێکی پێیان کرم کرد

وازیان کرد درگای خزینەی شاهان
دوری آلتونیان زۆرکرد بەاحسان

آیجا بەجاری غمیان‌دا بەبا تاری کوڕەیان(فلامرز) نا

چند پارچە قوماش چند خزینەی سام
دایان بەفقیرو هژارو ایتام

بەعونی خدا خالق عالم
تەواو بو جنگی زۆرابی ڕۆستم

هزاران صلواتو درودو سلام
لەسر ڕۆحی پاك سید الانام

تەواو بو

انتشارات محمودی سقز

تلفن ۲۵۹۴